

Num. 41

Barcelona 10 de Març de 1900

10 cents.

Pèl & Ploma

Estudi al clarió, per R. CASAS

Ayuntamiento de Madrid

La Comedia Francesa

El famós teatre que nasqué quasi en l'immens braser de Moscou, s'ha destruït en flamarades que han borrrat tots els records de glòria piadosament reunits en els recons de l'edifici.

No sé si s'hauran salvat els quadros, bustos, llibres, manuscrits, trajos historics i demés reliquies que allí s guardaven; més ja se sap que l'escena i la sala s'han barrejat, cremant-se, a les impalpables polç que ennegreixen la gran vila monumental. D'aquell escenari on s'han revelat i enfortit tantes reputacions d'actor, ja no n'eixirà cap més. D'aquella sala on de segur han estat durant aprop d'un sigle els auditoris més fervents del món, ja no n queden més que les runes anegades.

A la vigília de lluir-se davant dels pobles que aniran a París a veure la gran fira d'aquest any, se troben els millors comics oficials francesos sense casa, si bé ja corren veus d'ofertiments. Mentrestant, prenen la fresca i es miren la Gran Opera llunyana que encara no coneixien Molière i el Voltaire d'Houdon, que molts acusaran, potser, d'esser l'autor de l'incendi.

De la Comedia Francesa ne guardo records de joventut, d'aquells que no s cremen en cap foc. En aquells temps fabulosos en que la Sarah Bernhardt era quasi una nena, llençant aquella veu d'or de la que després ne féu moneda, vaig veure-la en aquell teatre, rodant furiosament per les taules les estrofes de la donya Sol apassionada. Tots els nens que ja anavem pels catorze glatiem al ressò d'aquella força que encara no coneixiem; no sabiem ni l'existència de l'Amor, però ja començava a trocejar-nos. Més tard, els mateixos nens ja erem homes de vinticinc anys i ompliem el teatre cada nit que sortia una jove actriu avui quasi oblidada: se deia Feyghine, era mitològicament hermosa, jove i russa, exotisme que no feia cap nosa. Hi havia nits en que representava aquella famosa *Princesse de Bagdad* davant d'un public d'enamorats. Un dia la trobaren morta, perquè d'entre tot aquell jovent fervorós n'havia escullit un home indigne, per més que fos fill del Duc de Morny.

I quan aquell teatre celebrà la segona representació del *Roi s'amuse*, després de cinquanta anys d'interval desde la suspensió dictada la nit de la primera? La sort me feu assistir-hi, perquè m tocà l'un dels dos bitllets atribuïts a la meua escola. En totes les localitats hi havien d'aquells homes i aquelles dones quines fotografies omplen les botigues del món. En molts llocs l'espectador era l mateix de la primera representació... segons digueren els diaris, ja que ningú era capaç de conèixer que aquells vellets eren els lions de feia cinquanta anys!... I aquella *Marsellesa* aixecada de cop i volta en plena sala, la primera nit del *Thermidor*, quines representacions foren suprimides?

Mirant records més frescos, quasi bé s veu una decadència de cert genre en les representacions del teatre francès. Després den Got, dels Coquelins, de la Sarah i de les Brohans, ningú ha sortit que enlairés l'art dels Talmas. I potser la mort, emportant-sen la pobra Magdalena Brohan, que era l'ultima d'una raça artista, ha volgut esser piadosa estalviant-li no solament l'espectacle del teatre francès, del seu, en flames, sinó potser el sufragi dels pobles reunits a París, endereçat a altres comics en lloc dels que l'Estat presenta. No hauria sigut un clou despreciable veure que, durant l'Exposició, als comics oficials inventats per Napoleon I hi preferia l public l'art d'un home de talent com és l'Antoine.

Els dibuixos d'aquest número

El dibuix de la primera plana és un *negatiu*, és a dir, lo blanc del dibuix és negre en l'original. Lo *positiu* és que és un dibuix bonic i que no serà aquesta provatura un resultat *negatiu*.

En el còs del periòdic publiquem un croquis de *Don Antoni Nicolau*, el music ben conegut que dirigirà ls concerts del Liceu, junt amb en Millet, de qui publiquem l'imatge en l'ultima plana.

Ademés, cridem especialment l'atenció dels nostres *mira-dors* sobre l'anunciet de la casa Chassaigne, la constància de la qual envers nosaltres s'ha ben guanyat aquesta petita sorpresa. L'anunciet s'aparta completament dels recargolaments de dones de porcelana, que fan el fons socorregut dels anuncis de pianos. L'altre és una reducció de l'hermós dibuix que n Ramon Pichot ha fet pera ls programes, entrades i cartells que utilitzarà en Joan Gay en els concerts que dongui junt am la seva muller.

Aquell número extraordinari

Aquesta setmana la Providencia ns ha donat assenyalades mostres del seu favor enviant-nos els dies més rigorosos de l'Hivern, sens dubte pera que sortís el nostre extraordinari am tota propietat, ja que està dedicat a l'estació més rigorosa de l'any.

Per desgracia, encara falten dos colors dels innombrables que s'han empleat en la *decoració* d'aquest exemplar unic.

De totes maneres, falten pocs dies pera repartir-los entre ls subscriptors i posar els altres a la venda. Per lo que n'havem vist, farà tant goig, que tot-hom oblidarà l retras involuntariament llarg que ha sofert el número d'Hivern.

Pera l d'Istiu ja fa un grapat de dies que s'hi treballa.

Vincent d'Indy a Madrid

A Madrid no ha agradat ni tant solament dirigint l'obertura de *Tannhäuser*, que precisament pot dur am la punta dels dits. En quant a César Franck, diu *El Imparcial* que no quedarà en el repertori dels concerts madrilenys. Quina llastima pera la memoria de César Franck i pera la reputació den d'Indy!! Com coneixem a fons el caracter d'aquest ultim, sabem am quina olimpica tranquil·litat haurà llegit el terrible fallo d'un critic tant desapassionat: la prova és que n d'Indy ja havia dirigit concerts a Madrid i encara hi ha tornat. De tota aquesta critica patologica cal separar-ne n Felip Pedrell, que al fi i al cap se n'entén i estima l seu art, valdament sigui d'una manera especial. El propagador de la gran musica sagrada espanyola ha fet an en d'Indy la justícia que s mereix, i preferim el seu parer al dels que han empastifat els nostres teatres alabant amb alarits la musiqueta d'organillo, tant propicia pera fer canviar de repertori xiulat als nostres nyebits.

Mestre A. NICOLAU

La pintura de la setmana

A Can Parés.—Hi ha un estudi den Roig fet amb especial esforç. Aquí fa saltar un xic als que estan acostumats a la sana pintura indiferent; fòra d'aquí, per tot arreu seria un troç de pintura de debò que demostraria molt més que n Roig és un xicot de talent que ls caps fets a corre-cuita, amb els que ha lograt els sufragis del públic.

Als Quatre Gats.—En Carlos Vázquez ha exposat disset quadros, entre ls que sobressurten els del pont de Chatou, prop de París, i un canal prop de Namur. Amb aquest tingué, fa temps, segona medalla al Saló dels Camps Eliseus de París. L'altre està molt ben tallat, i l'aigua resulta estudiada i resolta perfectament.

Entre ls altres, més lleugers, hi han estudis del Laberinte, am figures que suposem afegides pera agradar als compradors. En aquest sentit, ens dol que un pintor estudiós com el senyor Vázquez cedeixi a les perversions de gust dels que no n tenen. Am obres com el pont de Chatou faria rotllo; am les altres pot contribuir a la decoració de salons barcelonins, que, com a ideal, és ben poca cosa.

Per fi, exposa també un Pere Romeu vestit d'antepassat d'ell mateix, és a dir, amb els arreus de guerrer, coraça, manopla, golilla i demés llaunes de passades edats. En Romeu, aixís, podrà començar la Galeria d'homes il·lustres dels Quatre Gats, que no estaria pas pitjor que moltes altres.

Errada notable i útil

En l'últim número aparegueren una serie d'errades incomprendibles que, am tot i guardar el sentit de les frases, no tenien sentit comú. Fou una barreja de quartilles que feren sortir cartells de trenta planes a Lyon i revistes socials a casa l meu cosí.

Quan varem corregir els disbarats, ja feia rato que corrien pel món uns quants centenars de números, que no podien canviar-se pels bons de l'edició definitiva.

—Després de tot,—vaig dir-me,—com que ningú l llegeix el PEL & PLOMA!, vinga guardar els dibuixos den Casas, i quan n'hi hagi un gruix, cap a relligar.

Doncs me tallava de mig a mig!!

Quina vergonya! Ara resulta que són molts els que llegei-

xen el PEL & PLOMA, i jo, pobre de mí, que, no sabent-ho, escrivia com qui fa mitja, i la gent deia que era una prosa obstructionista, desarreglada i poc interessant! Amb això, resultaven els meus escrits com els de molts que s'hi miren i no ls hi surt com voldrien. La lliçó del cas ha sigut l'avis que he tingut veient la professó de subscriptors que han vingut a descambiar el número, am la meua estupefacció corresponent. Aixís, no tinc més remei que procurar escriure am més cuidado; i com el resultat serà l mateix, ja no m valdran les males arts de fer córrer que ho escric pera omplir buids.

Concurs de Cartells de «El Liberal»

BASES

- 1.ª Abrimos un Concurso durante el mes de Marzo de 1900 para premiar dos Carteles anunciadores de *El Liberal*.
- 2.ª Los Carteles han de ser de artistas españoles, inéditos y originales.
- 3.ª El tamaño de dichos Carteles debe ser de 0'93 centímetros de alto por 1'95 de ancho en la parte pintada. Estará encerrada ésta en una banda blanca, que podrá tener 15 centímetros de ancho. Los Carteles serán en color por cualquiera de los procedimientos conocidos, óleo, acuarela, pastel, etc., en las condiciones de sencillez que se reclaman para la reproducción de este género de trabajos.
- 4.ª El Concurso, que queda desde luego abierto desde esta fecha, se cerrará á las doce de la noche del día 25 de Marzo de 1900.
- 5.ª Los trabajos se entregarán en la Redacción de *El Liberal*, Turco, 7. Al recibirlos daremos un documento que lo acredite.
- 6.ª Los trabajos se entregarán con un lema; y á la vez, bajo sobre, con el mismo lema, lacrado, se entregará el nombre y domicilio del concursante.
- 7.ª Formarán el Jurado calificador los señores: Muñoz Degraín (D. Antonio), Sala (D. Emilio) y Sorolla (don Joaquín).
- 8.ª Habrá dos premios: uno de 1.000 pesetas y otro de 500.
- 9.ª La exposición de los Carteles será pública.
10. Los Carteles no premiados podrán ser recogidos por sus autores.

NOTA.—Els clíxers del present número han sigut fets per la casa J. THOMAS, 375, carrer de Mallorca.

Tipografía «L'AVENC»: Ronda de l'Universitat, 20. Barcelona. — Telefon 115

Se suscriu al PEL & PLOMA

a Barcelona, en les llibreries de:

A Can Parés, 3, Carrer de Petritxol.
L'Avenç, 20, Ronda de l'Universitat.
Verdaguer, 5, Rambla del Mig.
Duran i Bori, 30, carrer de Fernando.
López, llibreria espanyola, 20, Rambla del Mig.
Corne, llibreria francesa, 8 i 10, Rambla del Mig.
Piaget, llibreria francesa, 23, Rambla del Mig.
Cerveseria dels IV Gats, carrer de Montesión.
Kiosco Tasso, Pla de la Boqueria (venda a l'engròs).

a Gràcia, a can Xubó, 91, carrer Major.

a Madrid, Hector Kummer, llibreria, 91, Alcalá.

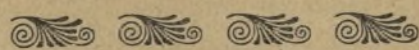
a París. l'on s'abonne chez:

Ed. Sagot, 39 bis, rue Châteaudun.
Boynau & Chevillet, 22, rue de la Banque.
P. V. Stock, Galerie du Théâtre Français, 8, 9, 10 & 11, Palais Royal.
En vente dans tous les kiosques.

a London. Emile Pelletier, 56, Charlotte Street, Fitzroy Square.

a Bruxelles, Librairie Istace, Galerie du Roi, 14, & Boulevard Anspach.

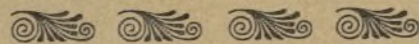
a México, Agencia internacional. Cerrada de la Moneda, 8.

Tots els dilluns, dimecres i divendres, a les 10 de la nit, funcions variades.

Dijous i diumenges, a la tarde, funcions pera nois, a les quatre i mitja.

Se serveix beure i menjar a totes hores.

PUCHINEL·LIS

CÉSAR FRANCK
ROBERT SCHUMANN
RICHARD WAGNER

SALÓ PARÉS

17 de Març de
1900

A dos quarts de deu
del vespre

Ayuntamiento de Madrid

Pèl & Ploma ♣ Semmanari a 10 centims

Dibuïxat per R. CASAS ★ ADMINISTRACIÓ: 6, Passeig de Gràcia, GRÀCIA-BARCELONA ★ Escrit per M. UTRILLO

SUSCRIPCIO

Barcelona, limits actuals, un any, 5 ptes. • Resto de España, un año, 6 ptas. • Union postale universelle, un an, 7'50 fr.
Tots els nous subscriptors tenen dret a una prova d'artista. Números atrassats, 25 centims

En Lluís Millet

El PEL & PLOMA mai ha publicat dibuïxos que no fossin inèdits: avui fa excepció de la regla reproduint el clixé de la nostra amiga *Hispania*, a la que n Casas deixà l dibuïx den Millet.

En la mateixa Revista s'ha publicat una monografia tant completa sobre l'*Orfeó Català*, que no deixa ni una engruna pera afegir a lo dit per en Sunyol.

Jo vaig conèixer an en Lluís Millet al sentir per primera vegada l'*Orfeó Català* quan anà a visitar el *Cau Ferrat* de Sitges. En aquella sala gran, quasi barrejats els executants am l'auditori, brollaren les cançons catalanes, que jo quasi ignorava; fou un concert que durà tant com l'estada de l'*Orfeó* i que deixà un record que res esborra.

Altres vegades l'he sentit a Badalona, a Montserrat, a Ripoll i al Liric; més de tots els cants, sobressurt aquella nit, com si l'ressò durés encara en les meves orelles de profà.

A l'entrar l'*Orfeó* al Liceu se farà sentir fins del public més indiferent, que és com fer-se sentir pels sords.

